
Saa pakker vi Kufferten

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Saa pakker vi Kufferten

4

Saa pakker vi Kufferten

Saa pakker vi Kufferten

Jp. 21/1 34.

[1]Genoptrykt og omredigeret i Vedersø-Jerusalem Retur Pag 7 flg.

Saa pakker vi Kufferten.

Kaj Munks Rejsebreve.

Sognepræst Kaj Munk sender "Jyllandsposten" en Række Rejsebreve fra sin store Udenlandsrejse, der vil vare et Aars Tid. Vi bringer i Dag det første.

HVAD skal man have med paa en Rejse til Ægypten? Kan en Tandbørste undværes? Nej. Tandbørsten maa med. Og en Salmebog. Nogle Skjorter. Barbermaskinen. Og Nis Petersens Digte. Saa bestemt ikke mere. Jo, Acetylsalicyl. Og ens Kone. Dette er det allernødvendigste, det rent uundværlige. Resten kan man købe undervejs. Hvis der da skal mere til. Aah jo, endelig en ekstra Kraveknop. Og Passet, Menneske, Passet. Tegnebogen. Farvel! Farvel! Det sidste Nummer af "Jyllandsposten".

*

Præste-Affære i Storehedinge. Præste-Affære i Vester Vedsted. Rigsbiskop-Affære i Tyskland. Og Karl Barth sat af.

Sensationsnumrene er flyttet fra Teater og Rigsdag til Kirke, lader det til.

Hvad har Barth gjort? Han var en stor Mand i Ry paa sit Felt. Ligesom Einstein var stor paa sit og Reinhardt paa sit. Men Barth havde, saa vidt vides, ingen Lod eller Del i den Forbrydelse mod den tyske Stat at være Jøde. Tilmed forlyder der intet om, at han har talt Hitler midt imod. Men heller ikke har han vist sig synderlig villig til at ensrette Kristendommen og Nazismen. Stædigt skal han have staaet fast paa, at man skal give Gud, hvad Guds er, og Kejseren, hvad Kejserens er. Dèr har han nok ikke rigtigt kunnet enes med Nazisterne. Og Enighed skal der være i Tyskland, for Enighed er Hitlers Kongstanke.

Smil nu ikke og sig, at det er en fattig Kongstanke. Mager paa Originalitet. En Tanke bliver stor ikke ved sin Oprindelighed, men ved det, der ofres for den. Ligegyldigt, hvor genialt et Paafund er, det er dog værdiløst, hvis Mennesker ikke tager sig det til Hjerter og sætter noget ind for det. Ligegyldigt, hvor banal en Tanke synes - fylder den Sjæle med Ildhu, Vilje, Redebonhed til Selvhengivelse, staar der Respekt om den. Ja, selv om den er latterlig og taabelig, kastes der Glans af noget helligt over den, naar Mennesker fylder den med deres Tro og ikke sparer sig for den.

Men nu skal jeg køre Bilen ud.

Man kan ikke tvivle om Hitlers Storhed eller maaske rettere om Storheden i den Folkefølelse, der har løftet Hitler og gjort ham stor - og dog, nej, hvad havde det nyttet med Trangen til Hitler, hvis der ingen Hitler havde eksisteret? Altsaa: for Førerens Storhed borger den hensynsløse Kraft, hvormed han har fejlet alle Hindringer til Side uden at lade

”Beslutningens medfødte Ungdomsrødme hensygne mat i justeret Overlæg”, for Førerens Tro paa hans Idé borger den straalende Række af Navne, han har slettet ud af Tysklands Folkeregister, kastet bort til Landflygtighed, Taushed, Fattigdom, Forglemmelse. Barth er efterhaanden kun en af de mange, som vidner om, at Angsten for at gøre Uret har ikke standset Hitler i hans March fremad for at skaffe Ret.

Selvfølgelig er Vognen punkteret. Men heldigvis er der saa længe til Togtid, at der er Tid til at skifte Hjul.

Og se saa blot, hvor han med sine Kraftkarlenæver har formaaet at skabe Enighed. Væk er Landsdele og Fyrstendømmer, Konfessioner og Partier. Kun Tyskland er der nu. Konkordat med Paven, Rigsbiskop Müller som Diktator over alle Protestanter - endskønt, hvad var det, ”Jyllandsposten” skrev om netop Rigsbiskoppen? At det gik nok ikke saa godt.

Og paa een Gang farer der en Glæde gennem en, som man ligger der i Tagdryppet og skifter Hjul. Her kom den Mægtige og ordnede alle Vanskeligheder i en Haandevending - og vi, der har set Demokratiet i dets medfødte Forfald, hvor glædede vi os ikke over Haandevendingen! - og stødte saa Hovedet mod noget saa uanseeligt, saa bespottet og latterliggjort som den splittede og i evig Forvirring med sig selv og Alverden levende evangeliske Kirke.

Har vi ikke ogsaa herhjemme hørt Klageraab og Jubelskrig over Kirkens dalende Magt og vigende Indflydelse og nære Forlis. Og saa viste det sig nu, da selve Verdensmagten ager frem i sin Triumfvogn, og alle Storheder tropper frem og staar og rejser sig langs Vejen, Fyrster og Generaler, Kunstnere og Videnskabsmænd, Laug og Fagforeninger, mens den katolske Kirke, verdensklog som altid, vimser frem og faar sig bjærget et hastigt Konkordat, da - da er der en, der bliver staaende paa Kørebanen, ikke udfordrende, ikke trodsigt, men stille med bøjet Hoved: her maa Vognen enten køre over eller køre udenom - og denne ene er den stakkels forfaldende, forvirrede, afmægtige protestantiske Kirke. Og se, Vognen betænker sig, Rigsbiskoppen strammer Tøjlerne, men det er med rystende Hænder.

Hvad der dernæst vil ske i de kommende Dage, ved ingen. Men mærkeligt, for en Gangs Skyld synligt har Lutheranere faaet en Slags Bekræftelse paa, at de har dog haft Ret i at mene, at alskens Organisation og udvendig Enighed og kunstig Samling er for lidet at regne mod den Magt, der hedder Kristus i den enkeltes Hjerter. Er det paa dette Programpunkt, de har styrtet Altopløseren Barth, vil der komme en Dag, da denne lille sjuskede gentleman, som han siges at være, staar sejrrig i sit Støv over for den mægtige Rigsbiskop paa Triumfvognen.

Der er intet i Vejen for, at Korsbanner og Hagekorsflag kan vaje sammen over et Hus eller over en Hær. Men er det saadan, at de gaar imod hinanden, da gælder det, at løftes Hagekorset end over Kolonne efter Kolonne af sammensvejsede, begejstringsflammende Karle, og Korset breder Vinge over en enkelt Sjæl, saa er dog endda og til alle Tider Korset mægtigere end Hagekorset.

*

Saa kører vi ud af Gaarden, og nu løfter Vedersø Kirke sin rene, milde, moderlige Pande med den opgaaende Sol som en Glorie bag sig. Midt i Højtiden fødes Spliden i min egen

Sjæl, et Suk som: ”Kunde jeg tjene dig, lille Landsbykirke, tro til min Død”, og en angst Følelse af, at det lader sig maaske ikke gøre. Jeg tænker paa Otto Larsen, som de saa kummerligt trængte ud, og paa den unge Mand i Vester Vedsted, som hans eget Hjertes Uro er ved at trænge ud. Rent fraset den modbydelige Sladderhistorie om hans private Forhold, som i hvert Fald aldrig burde være skænket til Offentligheden, og som forhaabentlig er Løgn, og som endelig, hvis den ikke er det, lader skimte Bissetræk i et gejstligt Ansigt paa en velbaaren Person, som - da sligt ikke kan rammes af Loven - Biskopperne burde rotte sig sammen om at lynche hellere end at gaa paa Støverjagt efter Kætterier hos Præster og Borgmestre, - er der i Pastor Mikkelsens Optræden i Kirken i Søndags Spor af en sjælelig Oprørthed, der ofte findes hos unge Præster, og som tjener Universitetet til nogen Skam.

Hvad slaar Professorerne Torm og Geismar Tiden ihjel med inde paa Katedrene, siden det stadig spørger i de teologiske Kandidaters Hjerner, at Kristendom er noget med en Meningssag og en Tænkesag, al den Stund den dog er et skjult og hemmeligt Liv i Hjertet, og al den Stund en Præst kun er og kun kan være et Menneske som alle andre med den samme Indretning af Hjerneceller, Lugteorganer og Nervesystem, bare sat af Menigheden til at holde lidt Orden i Sognets kirkelige Liv, ligesom Bageren tager sig af Brødforsyningen, selv om Gaardene strengt taget godt kunde bage selv. Det var dette, Sognepræsten i Store Hedinge tog sig for ved sin Indsættelse at minde Menigheden om, da han gjorde sin Biskop den Ære at tage hans Kollats alvorlig i Stedet for, som Skik og Brug er, at behandle den højtidsfuldt som et Lirumlarum; og vil Pastor Mikkelsen inderligt betænke dette, skal Gud ogsaa nok give ham Kraft til at tage en sober og skikkelig Gerning op som Præst i sit Sogn igen.

Men er det ikke Toget, der tuder i Ulfborg?

Kaj Munk.